GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y FORMACIÓN PROFESIONAL
intef INSTITUTO NACIONAL DE TECNOLOGÍAS EDUCATIVAS Y DE FORMACIÓN DEL PROFESORADO
MINISTERIO DE HACIENDA Y FUNCIÓN PÚBLICA

Educación en GOBERNO ABERTO

para Secundaria

EN LECTURA FÀCIL

Financiado por la Unión Europea NextGenerationEU
Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia

Título: Guía didáctica sobre o Goberno aberto Educació Secundària Obligàtoria.
Lectura Fàcil

Documento Accesible

Publicación del programa de publicaciones del
Ministerio de Hacienda y Función Pública

Hecho por:

© Ministerio de Hacienda y Función Pública.
2021

Códigos para encontrar el documento original del Gobierno

NIPO: 277-21-040-0 (papel)
NIPO: 277-21-041-6 (en línea, pdf.)

Guía didáctica sobre o Goberno aberto

Versión en Lectura Fàcil

Guía didáctica sobre o Goberno aberto 4

Por que facemos esta guía?..... 6

Quen escribiu esta guía?..... 7

Por que che ofrecemos agora esta guía?..... 8

Como nos familiarizamos cos conceptos do Goberno aberto e da Administración?..... 9

Que é o Goberno aberto?..... 11

Contexto e evolución 12

Os valores do Goberno aberto 14

A transparencia 15

Paredes de vidro..... 15

O portal de transparencia 15

A participación..... 19

A colaboración 21

A cocreación 22

Resumo 24

Prácticas para construír un instituto aberto 25
Práctica 1. Para ter un instituto transparente 26
Práctica 2. Para ter un instituto participativo 28
Práctica 3. Para ter un instituto colaborativo 30

Recursos para saber máis 32
Portais de transparencia 32
Portais de datos abertos 34
Portais de Consellos de transparencia 34
Publicacións 36

Glosario 37

Por que facemos esta guía?

Esta guía é para os profesores e alumnos de Educación secundaria.

O Goberno aberto é unha nova maneira de gobernar
en que os políticos dos gobernos e os funcionarios da Administración
se implican tanto como cadaquén de nós, os cidadáns e cidadás.

O Goberno aberto é máis transparente e accesible
para adaptarse á sociedade actual
e aos cambios tecnolóxicos, sociais, culturais e económicos que vivimos.

Os obxectivos do Goberno aberto son:

- Fomentar o coñecemento da Administración e do Goberno
- Xerar unha consciencia cívica baseada nos principios do Goberno aberto
- Compartir o marco conceptual sobre Goberno Aberto a nivel internacional, pero tamén abríndolle a porta ao debate
- Fomentar o exercicio da cidadanía democrática e a transparencia
- Coñecer boas prácticas de implementación das políticas de Goberno aberto.

Se o Goberno aberto consegue os seus obxectivos,
avanzaremos cara a unha forma de gobernar democrática,
con cohesión social e un desenvolvemento económico próspero.

Os valores en que se basea o Goberno aberto son:
a transparencia, a participación e a colaboración.
Con esta guía queremos achegar o alumnado de Educación secundaria
aos valores e principios do Goberno aberto.

Quen escribiu esta guía?

Esta guía escribírona dous investigadores:
J. Ignacio Criado e Vicente Pastor.

J. Ignacio Criado

É profesor na Universidade Autónoma de Madrid
e director do Laboratorio de Goberno
para a Innovación Pública.
O seu nome en Twitter é: @jicriado

Vicente Pastor

É investigador na Universidade Autónoma
de Madrid
e no Laboratorio de Goberno
para a Innovación Pública.
O seu nome en Twitter é: @vipaspa

Adaptación a Lectura Fácil:
Asociación Lectura Fácil

Por que che ofrecemos agora esta guía?

Porque a forma do Goberno aberto é hoxe en día prioritaria, tanto aquí como en moitos outros países do mundo.

A alianza para o Goberno aberto é unha iniciativa de diferentes países e ONGs que promoven a transparencia e a participación cidadá.

Para ser membro da Alianza é necesario aprobar unha Declaración do Goberno aberto. Pódela descargar e consultar nesta ligazón: https://www.opengovpartnership.org/declaracion-de-gobierno-abierto

O **Plan de Goberno aberto de España** é un programa elaborado conxuntamente coa Alianza para o Goberno aberto. Consulta esta ligazón: https://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index/Gobierno-abierto/planes-accion.html

Atoparás, por exemplo, 2.500 compromisos sobre o Goberno aberto que levaron a cabo membros da Alianza para o Goberno aberto. Tamén poderás comprobar que un destes compromisos é a elaboración desta Guía.

Como nos familiarizamos cos conceptos do Goberno aberto e da Administración?

Nas aulas:

- Fomentando a **participación** nos procesos electorais dos colexios
- Proporcionando **información** nestes procesos como o número de alumnos por curso, a planificación das clases e actividades, ...
- Promovendo a **toma de decisións** de forma colaborativa entre os alumnos
- Analizando os procesos da toma de decisións no Consello escolar e publicando os acordos.

Na vida diaria:

- Xerando unha **consciencia cívica** entre os alumnos baseada nos principios de Goberno aberto
- Explicando o que é o Goberno e a Administración.

O Goberno é un órgano político
que existe por orde da Constitución Española (1978).
Está formado polo Presidente do Estado
e un número variable de ministros que se fan cargo dos Ministerios.
Tamén hai un goberno en cada Comunidade Autónoma.

A **Administración** é un conxunto de órganos
que serven os intereses xerais da sociedade dun país
e actúan de acordo coa lei.
A Administración pode ser estatal, autonómica ou local.

O Estado aberto suma todos os poderes do Estado : executivo, lexislativo
e xudicial.
O Goberno e a Administración teñen o poder executivo.
Nesta guía centrámonos no Goberno aberto,
pero non perdas de vista a conexión que ten cos outros poderes
do Estado e coa sociedade.

Que é o Goberno aberto?

É un novo modelo de goberno que ten como obxectivos promover:

- a **transparencia** da actuación dos políticos e dos funcionarios da Administración
- a **participación** da cidadanía
- a **colaboración** con outros axentes políticos, sociais e económicos.

Estes obxectivos están baseados no diálogo
e no equilibrio entre os que gobernen e os demais da cidadanía.

No Goberno aberto, os políticos que representan a cidadanía,
os funcionarios da Administración e a sociedade estamos en diálogo permanente.
A sociedade, ti, os teus compañeiros e compañeiras, a familia,
as amizades, temos que implicarnos no día a día do Goberno aberto.

Contexto e evolución

A palabra Goberno aberto apareceu no século pasado
para reducir as actuacións non transparentes dos gobernos e da Administración,
co control e a avaliación do seu funcionamento por parte da cidadanía.

Agora recuperamos a idea do Goberno aberto por diversos motivos:

- A actitude a favor da transparencia política crece
- Os problemas de corrupción e o mal uso dos recursos públicos teñen máis espazo nos medios de comunicación
- A cultura da participación crece coa globalidade
- Os gobernos e a Administración teñen cada vez máis necesidade de colaborar coa sociedade para solucionar problemas complexos
- Novas formas de comunicación van aparecendo
- Unha “sociedade rede” aumenta grazas ás redes sociais e á tecnoloxía.

Os cambios máis importantes que se están producindo na nosa sociedade
son grazas ás novas maneiras de comunicarnos entre nós.
Na nova “sociedade rede”, os ordenadores, os teléfonos móbiles ou as táboas
están transformando a maneira de estudar ou de traballar.

Tamén nos permiten facer actividades a través destas redes, como agora:

- participar nun debate nunha canle de Whatsapp,
- contribuír cunha idea mediante Twitter
- obter información sobre o que fan os políticos da cidade na páxina web do concello.

E todo isto sen movernos do instituto ou da casa!

A Galipedia

É a enciclopedia de coñecemento máis grande que existiu nunca.
Podes atopar máis de 45 millóns de artigos escritos de forma colaborativa,
é dicir, co esforzo das persoas voluntarias, nos diversos lugares do mundo.

Ti tamén podes colaborar no desenvolvemento da Galipedia.
Podes elaborar novos artigos ou mellorar os que xa están publicados.

Por exemplo, consulta a entrada sobre o teu municipio
e engade os datos que creas que falten.
Fai clic na pestana “Editar”
e crea un apartado de “Educación” co nome dos institutos
do teu municipio e un pouco da súa historia.
Se soamente coñeces o teu instituto, non te preocupes:
comparte o artigo
e convida alumnos doutros institutos para que colaboren.
É a mellor forma de xerar o contido dunha entrada.

Agora localiza a definición de Goberno aberto na Galipedia
e comproba os contidos que saen cos que xa coñeces.

O actual Goberno aberto é inseparable do seu contexto social, económico,
cultural e político coas novas formas de comunicación e tecnolóxicas.
Agora ben, o Goberno aberto é algunha cousa máis
que a utilización da tecnoloxía nos gobernos e na Administración.

O Goberno aberto depende da nosa actitude coma cidadáns e cidadás,
das nosas prácticas democráticas,
da nosa capacidade para involucrarnos nos asuntos da sociedade
e de entender que podemos axudar os políticos coas nosas opinións
e accións sobre os temas que afectan na nosa vida.

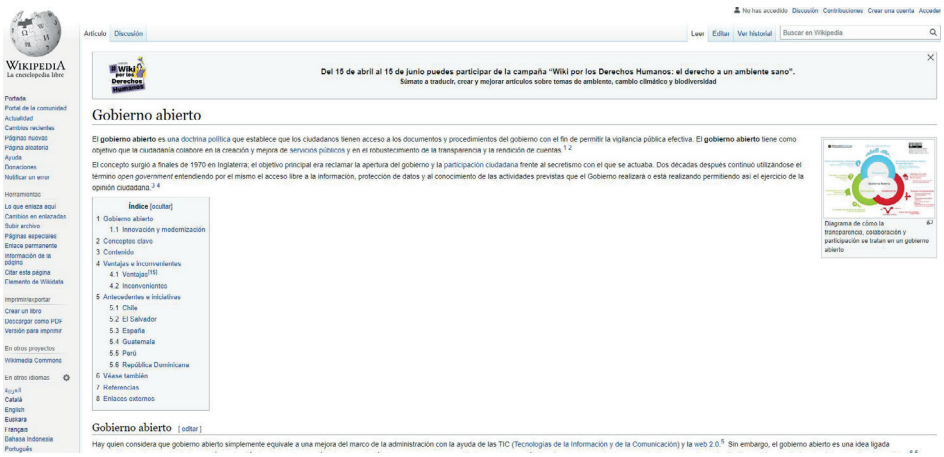

Os valores do Goberno aberto

Os valores do Goberno aberto están presentes nas accións dos gobernos e da Administración, así como as persoas que traballan e o resto da sociedade.

Estes valores son:

- **Abertura**
  Amosar as actuacións e as consecuencias que teñen para outras persoas.

- **Confianza mutua**
  Crer nos gobernos e na Administración, da mesma maneira que estes organismos deben crer en nós, os cidadáns e cidadás.

- **Cooperación**
  Promover accións e actitudes colaborativas coas outras persoas e organizacións, para conseguir mellores resultados que actuando de maneira individual ou illada.

- **Inclusividade**
  Crer nas accións que teñen en conta todas as persoas, con independencia da súa situación socioeconómica, da discapacidade física ou intelectual, o sexo, a etnia, a relixión ou as ideas políticas.

- **Integridade**
  Actuar sempre coa rectitude, lealdade, honestidade, imparcialidade e boa fe.

- **Innovación**
  Ser capaces de desenvolver novas maneiras de facer as cousas, á marxe de como se fixeron no pasado, e explorar formas alternativas de pensar todo aquilo que nos envolve.

A transparencia

É un conxunto de accións que lle permiten aos cidadáns e cidadás coñecer a información sobre os gobernos e a Administración.
Por ser transparentes, os gobernos e a Administración deben publicar información
sempre e antes que alguén a necesite ou a demande.
Ademais, os gobernos e a Administración teñen a obriga de darlle explicacións sobre as súas accións, e de asumir a responsabilidade das decisións que toman.

Paredes de vidro

A transparencia é a maneira que ten a cidadanía
de coñecer que fan e que decisións toman os gobernos e a Administración.

Isto tamén se chama **paredes de vidro**.
Imaxina que o edificio do teu concello tivese as paredes de vidro.
Como que o vidro é transparente,
veríase todo o que pasa dentro do concello.

O portal de transparencia

En España hai a Lei de Transparencia, Acceso á Información Pública e Bo Goberno que recolle o dereito da cidadanía ao acceso á información publicada na páxina web de cada organismo político e administrativo.
A información que se publica necesita ser actualizada de forma regular.

A páxina web transparente tamén se chama portal de transparencia. Podemos atopar:

- os presupostos da Administración
- os soldos dos altos cargos que traballan
- os contractos
- as subvencións
- os convenios coas outras administracións...

Por exemplo, o Portal de Transparencia do Goberno de España ten máis de 1,5 millóns de datos de información accesibles. Busca os currículos dos Ministros e Ministras do Goberno. Tamén podes consultar a axenda de algún alto cargo e comparalo coa súa actividade nas redes sociais. Coincide a axenda do Portal coa das redes sociais?

O portal de transparencia ten diversas seccións:

- Información institucional
  Contén a información sobre o goberno da institución.
- Información normativa
  Contén a lexislación do organismo.
- Información económica
  Contén os presupostos do organismo de goberno ou administrativo.

O noso dereito de acceso á información

Hai información que non é obrigatoria que estea dispoñible
no portal de transparencia, como por exemplo as notas de selectividade.
Algunhas Comunidades Autónomas solicitárono e fixéronse públicas.

Ao final desta guía atoparás a ligazón do portal de transparencia
de todas as Comunidades Autónomas.
Mira o portal de transparencia da túa comunidade autónoma
e comproba se as notas da selectividade anteriores están publicadas.
No caso que non o estean, exerce o teu dereito de acceso á información
e solicita no portal de transparencia que se publique esta información.
Se o consegues, compárteo cos teus compañeiros
e mirade a posición en que se atopa o voso instituto.

A administración ten 30 días para respondernos aos cidadáns
e facilitarnos a información que lle pedimos.
Se a Administración non responde podemos presentar un recurso
no **Consello de Transparencia** competente.

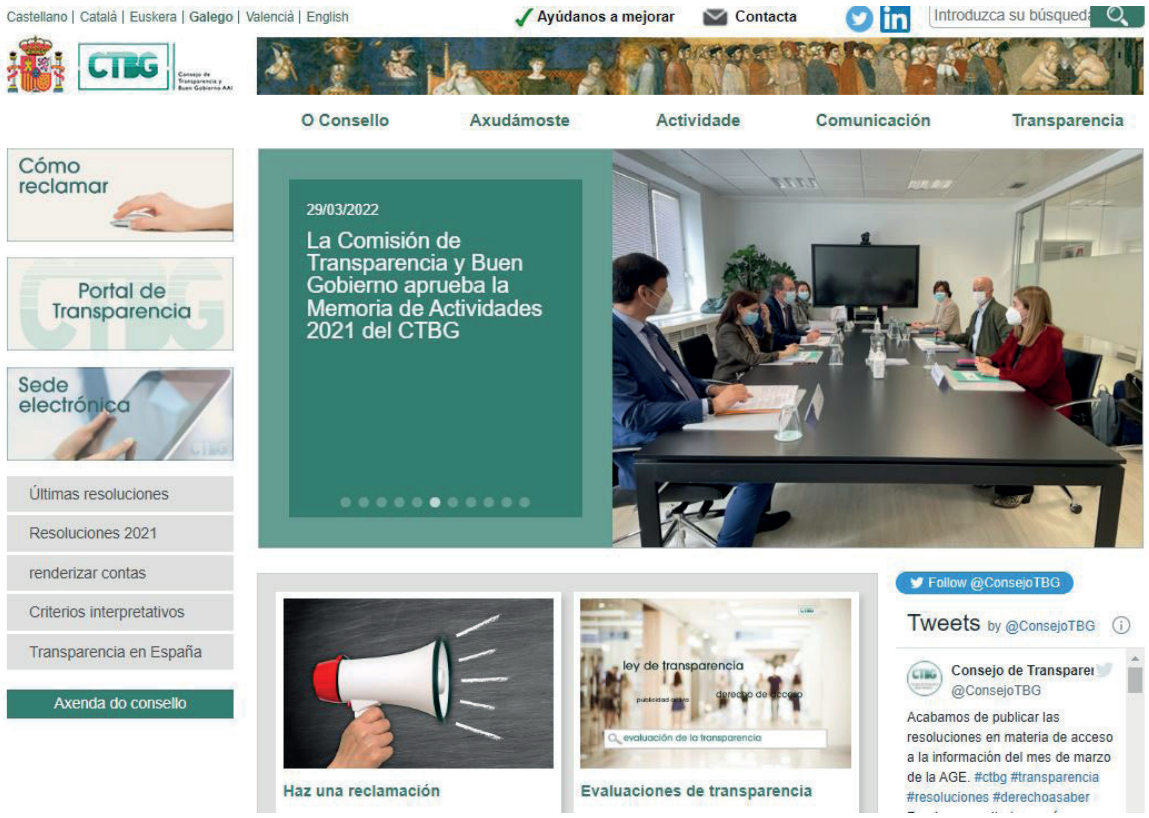

O Consello de Transparencia é un órgano estatal e autonómico
que vela pola transparencia da Administración en España
e resolve este tipo de situacións.
Na súa páxina web podes atopar os detalles para iniciar o procedemento
de reclamación para solicitar información non dispoñible.

Tamén podes consultar as resolucións sobre recomendacións de transparencia
en diferentes organismos públicos.
Consulta que temática tratan algunhas destas resolucións
(https://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/gl/Actividad/Resoluciones.html)
e pídelle ao organismo unha información
relacionada con estas resolucións.

A participación

É a implicación da sociedade nas accións e decisións políticas
que nos afectan a todos os cidadáns e cidadás.

Antigamente, pensábase que as accións relacionadas coa educación,
o deporte, as bibliotecas, o transporte público ou os parques e xardíns
eran de responsabilidade case exclusiva dos representantes políticos.
No Goberno aberto, en cambio, a participación significa facer partícipe a todos
das accións que teñen que adoptar os gobernos e a Administración.

Cos diferentes mecanismos de participación, a cidadanía conseguen expresar
a nosa opinión sobre todos os proxectos públicos que nos afectan.
Por iso, a participación cidadá debe estar ben planificada
e evitar problemas como por exemplo:

- cando só participan algúns grupos de persoas
- cando a participación non deriva nos cambios reais para a sociedade.

Un dos mecanismos máis comúns que temos de participación é o voto
nas eleccións, pero hai moitos outros, como consultas, suxestións,
queixas, dereito de petición, etc.
Por exemplo, unha solicitude na Administración Xeral do Estado
para que aprobe una lei que impida a venda de coches altamente contaminantes,
ou unha consulta cidadá para evitar que as escolas inclúan bebidas
azucradas nos menús do comedor.

A participación tamén serve para deseñar servizos públicos.
Por iso, o organismo interesado pode facer consultas á cidadanía.
Por exemplo, un centro de saúde pode facer unha consulta
ou un debate cos veciños do barrio para mellorar a asistencia que ofrece.

Outro exemplo é o do Consello da Xuventude de España,
que a través do Plan de Goberno aberto fomenta a interacción entre mozos e responsables das políticas públicas, tanto a nivel nacional coma europeo (http://www.cje.org/gl/).

Con Internet e as redes dixitais a participación non é necesaria que sexa presencial.
Na páxina web dalgúns concellos, os habitantes do municipio poden decidir como gastar os seus diñeiros ou facerlle consultas para rehabilitar unha praza, por exemplo.
E iso pódeno facer sen moverse da casa!

Nas cidades de Madrid e Sevilla,
o concello desenvolveu unha plataforma especializada en Internet para promover a participación cidadá.
Busca Decide Madrid ou Decide Sevilla e descobre que procesos participativos se están levando a cabo, e as oportunidades que lle ofrecen aos seus habitantes.

A colaboración

É o conxunto de espazos de encontro, diálogo e traballo
onde participan todos os gobernos e a Administración e organismos sociais,
como organizacións sen ánimo de lucro, sindicatos, organizacións empresariais,
e todos os cidadáns e cidadás,
coa finalidade de deseñar e crear servizos públicos.

O concepto colaboración céntrase no valor da innovación
que fai referencia a facer as cousas dunha maneira diferente
ou dunha maneira que antes nin tan sequera imaxinaras.

Dunha banda, é importante que os gobernos e a Administración se entendan
e desenvolvan solucións comúns que poidan beneficiar o máximo de cidadáns.
Doutra banda, é esencial que conten con outros organismos sociais
porque os gobernos e a Administración xa non poden solucionar os problemas
de maneira illada.

Por iso, a cidadanía é básica na colaboración para un Goberno aberto
porque calquera persoa ten capacidades e coñecementos útiles
para solucionar problemas concretos que afectan á nosa sociedade.

Así, a colaboración nun Goberno aberto conecta moitos organismos,
coñecementos e ideas, e iso exixe un cambio cultural profundo.
A colaboración en rede é un valor en si mesma
e é necesario promover novos enfoques para coñecer os problemas,
as metodoloxías de traballo e as prácticas
para atopar solucións innovadoras.

En definitiva, a colaboración está composta de iniciativas
que xorden da nosa sociedade para mellorar unha comunidade
concreta que está afectada por un problema concreto.
Por exemplo, poderías ter a iniciativa para mellorar o rendemento escolar.
A colaboración entre alumnos, profesores, familias, equipo experto, etc.
daríanos coma resultado un prototipo de innovación
que se podería utilizar noutros institutos.

Un exemplo de colaboración para desconxestionar o tránsito nas cidades:
un grupo de concellos preocupados pola falta de uso de bicicletas
no centro das cidades traballan conectados a través da Federación Española
de Municipios e Provincias (FEMP) para imaxinar solucións innovadoras.
Formulan propostas e solucións que afecten positivamente a aspectos
como o medio ambiente, a saúde e a calidade da vida das persoas,
a sostibilidade dos comercios da zona, etc.

A cocreación

É unha maneira de xerar coñecemento
a través da interacción entre organismos e a cidadanía
coas metodoloxías que permiten atopar solucións innovadoras a problemas sociais.

Coa cocreación analízase, intervéñense e xéranse solucións,
e transfórmase a conduta dos organismos e persoas afectadas
cunha mirada nova e conxunta sobre os problemas sociais.

En definitiva, a cocreación é un impulso na innovación aberta
para crear novos servizos públicos ou mellorar os que xa existen.
E a innovación é o conxunto de procesos de elaboración destas ideas novas,
xunto coa aplicación e a transformación a favor do conxunto da sociedade.

O laboratorio de Innovación

É un espazo de cocreación de solucións
e segue a idea de colaboración no Goberno aberto.

O Laboratorio de Goberno de Chile é un exemplo.
Trátase dun espazo para xerar dinámicas colaborativas
con todos os organismos e persoas afectadas por diversas problemáticas.
A práctica da colaboración orientada a crear innovacións
está pautada e necesita metodoloxías de traballo para que poida ser efectiva.

Na figura inferior podes ver o proceso metodolóxico do Laboratorio
de Innovación do Goberno de Chile. Está orientada á xestión da innovación
nos servizos públicos mediante seis etapas.
Todo o proceso implica a intervención de numerosos actores.

Imaxe da web: Laboratorio de Innovación do Goberno de Chile
https://www.lab.gob.cl/innovacion-publica

Resumo

Con esta guía queremos que coñezas e entendas o Goberno aberto. Esperamos que agora consideres que che afecta dunha maneira moi directa e próxima.

O Goberno aberto é unha filosofía, unha nova forma de gobernar a nosa sociedade e entender os gobernos e a Administración.
E esta filosofía está baseada na transparencia, na participación e na colaboración,
coa finalidade de aproveitar o coñecemento e as necesidades da cidadanía para implicala na mellora da nosa sociedade.

Queremos que a partir de agora te sumes á comunidade do Goberno aberto. Necesitámoste.

Prácticas para construír un instituto aberto

Faremos 3 prácticas para aplicar o Goberno aberto no teu instituto.

No instituto hai un conxunto de órganos que gobernan:

- o equipo de dirección do centro:
  - a dirección
  - a secretaría
  - o despacho do xefe de estudos
- o equipo de profesoras e profesores
- o consello escolar
  - algunhas profesoras e profesores
  - nais e pais de alumnos
  - algúns alumnos
  - representantes do concello.

Práctica 1. Para ter un instituto transparente

Os tres pasos para conseguir un Instituto transparente son:

- seleccionar a información
- solicitar a información que necesitamos
- estudala e reutilizala no contexto que corresponda.

Paso 1. Selecciona a información

Para comezar, reflexiona sobre o tipo de información que poden necesitar as persoas que entren na páxina web do teu instituto. Por exemplo:

- a programación anual, coas materias por cada curso
- o proxecto educativo do instituto
- as notas e taxas dos suspensos anuais
- o número de alumnos por aula
- o número de profesoras e profesores
- os presupostos anuais do instituto e as accións ás que se destinan estes diñeiros.

Paso 2. Solicita a información

Agora solicita as datos que seleccionaches a través dun documento escrito e preséntao ao teu instituto.

Paso 3. Estuda e reutiliza a información

Xa podes utilizar os datos que obtiveches.
O estudo desta información permitirache coñecer mellor o teu instituto
e ser máis consciente das cousas boas
e das que se poden mellorar.

Tamén podes utilizar esta información para comparala
coa información doutros institutos do teu municipio.
En caso que haxa algún dato que non che faciliten,
podes pedir ao Consello de Transparencia que interveña
para que poidas exercer o teu dereito de solicitude de información.

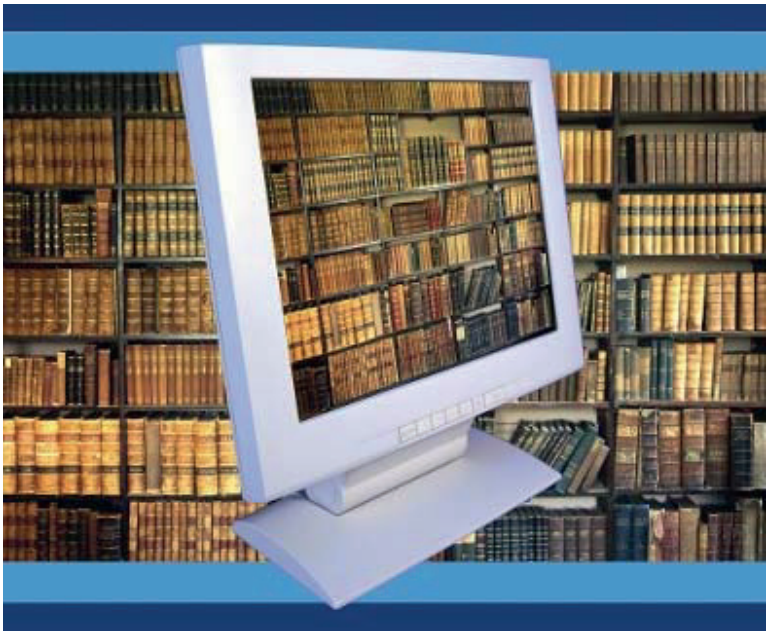

Práctica 2. Para ter un instituto participativo

Os tres pasos para conseguir un Instituto participativo son:

- identificar cales procesos de participación existen actualmente no instituto, e cales outros podería haber
- definir a forma de participación: mecanismos, medios, etc.
- participar!

Paso 1. Identifica os procesos de participación existentes

Nun instituto, é habitual utilizar procesos de participación para escoller o Delegado ou a Delegada de clase ou o alumno que represente os estudantes no Consello escolar.

Pensa como podemos aplicar a participación noutras ocasións. Por exemplo:

- para escoller a viaxe de final de curso
- para tomar decisións en nome da clase
- para presentar queixas ou suxestións no enderezo do instituto.

Paso 2. Define a forma de participación

Hai algúns procesos de participación que se realizan dunha soa forma.
Por exemplo, a participación para escoller Delegado ou Delegada de clase realízase a través dunha votación secreta coas urnas.
Poderiamos propoñer novas formas de participación,
como agora estas en liña, foros de debate ou reunións programadas para debater e decidir de forma conxunta entre todos os estudantes.

Paso 3. Participa!

É o momento para que participes
e formes parte do proceso para tomar decisións.
Se non participas, outros alumnos farano e decidirán por ti.
Non perdas a oportunidade e exerce o teu dereito!

Práctica 3. Para ter un instituto colaborativo

A colaboración do instituto pode ser entre as mesmas persoas
que traballan e estudan,
ou coas persoas de fóra, como asociacións, ONGs ou empresas
que proporcionan servizos que nos poden interesar.

Os tres pasos para conseguir un Instituto colaborativo son:

- identificar un tema conflitivo
- identificar as persoas que están implicadas
- colabora!

Paso 1. Identifica un tema conflitivo

Hai temas nos cales é recomendable a colaboración
como agora organizar unha viaxe ou xestionar as actividades extraescolares.
Recorda que a innovación ten un papel moi importante na colaboración.

Paso 2. Identifica as persoas que están implicadas

Para cada tema conflitivo será necesaria a colaboración de diferentes actores:
unha asociación de veciños, unha ONG, unha empresa, un grupo de cidadáns,
o profesorado, etc.
Antes de decidilo, elabora un documento sobre o proceso de colaboración
en que inclúas todos estes detalles.
A boa organización nun proceso de colaboración é fundamental.

Paso 3. Colabora!

É o momento para que colabores
e formes parte do proceso de atopar solucións a temas conflitivos.
A colaboración permite atopar maneiras innovadoras, novas e diferentes
de solucionar un tema conflitivo.
É importante tamén analizar os resultados
e coñecer se o proceso foi positivo
ou se necesita modificacións para mellorar.

Xa tes un Instituto aberto:

- transparente, para que toda a información está a disposición de todos
- participativo, para que as decisións foron tomadas de forma conxunta
- colaborativo, para que están involucrados todos os alumnos,
  as súas familias, a comunidade educativa e a sociedade en xeral
  para resolver os temas conflitivos.

Recursos para saber máis

Portais de transparencia

Portal de Transparencia da Administración Xeral do Estado
http://transparencia.gob.es/

Portal de Transparencia de Andalucía
http://www.juntadeandalucia.es/transparencia.html

Portal de Transparencia de Aragón
http://transparencia.aragon.es/

Portal de Transparencia de Asturias
www.asturias.es/transparencia

Portal de Transparencia de Cantabria
https://transparencia.cantabria.es/es/inicio

Portal de Transparencia de Castela A Mancha
http://transparencia.castillalamancha.es/

Portal de Transparencia de Castela e León
https://gobiernoabierto.jcyl.es

Portal de Goberno Aberto de Cataluña
https://governobert.gencat.cat/es/transparencia/index.html

Portal de Transparencia de Ceuta
https://ceuta.transparencialocal.gob.es/

Portal de Transparencia da Comunidade Valenciana
https://gvaoberta.gva.es/es/inici

Portal de Transparencia de Estremadura
http://gobiernoabierto.gobex.es/transparencia/

Portal de Transparencia de Galicia
https://transparencia.xunta.gal

Portal de Transparencia das Illas Baleares
https://www.caib.es/sites/transparencia/es/inici/

Portal de Transparencia das Illas Canarias
http://www.gobiernodecanarias.org/transparencia/

Portal de Transparencia da Rioxa
http://www.larioja.org/portal-transparencia/es

Portal de Transparencia da Comunidade de Madrid
http://www.madrid.org/es/transparencia/

Portal de Transparencia de Melilla
https://sede.melilla.es/melillaPortal/transparencia/se_principal1.jsp?language=es&codResi=1

Portal de Transparencia de Murcia
http://transparencia.carm.es/

Portal de Transparencia de Navarra
https://gobiernoabierto.navarra.es/es/transparencia

Portal de Transparencia do País Vasco
http://www.gardena.euskadi.eus/inicio/

Alianza para o Goberno Aberto (Open Government Partnership)
https://www.opengovpartnership.org/

Portal de Transparencia do Poder Xudicial
https://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Transparencia/

Portal de Participación Cidadá do Concello de Madrid
https://decide.madrid.es/

Portais de datos abertos

Portal de Datos Abertos do Goberno de España
http://datos.gob.es/

Portal de Datos Abertos da Unión Europea
https://data.europa.eu/euodp/es/data/

Portais de Consellos de transparencia

Portal do Consello de Transparencia de España
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/index.html

Portal do Consello de Transparencia de Andalucía
https://www.ctpdandalucia.es/

Portal do Consello de Transparencia de Aragón
http://transparencia.aragon.es/CTAR

Portal do Consello de Transparencia de Asturias
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/asturias.htm

Portal do Consello de Transparencia de Cantabria
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/Cantabria.html

Portal do Consello de Transparencia de Castela A Mancha
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/castillalamancha.html

Portal do Consello de Transparencia de Castela e León
https://www.procuradordelcomun.org/

Comisión de Garantía do Dereito de Acceso á información Pública
http://www.gaip.cat/es/inici/index.html

Portal do Consello de Transparencia de Ceuta
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/ceuta.html

Portal do Consello de Transparencia da Comunidade Valenciana
http://www.conselltransparencia.gva.es/

Portal do Consello de Transparencia de Estremadura
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/extremadura.html

Portal do Consello de Transparencia de Galicia
https://www.valedordopobo.
gal/o-valedor-do-pobo-organo-de-control-da-transparencia/

Portal do Consello de Transparencia das Illas Baleares
https://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/islasbaleares.html

Portal do Consello de Transparencia das Illas Canarias
https://www.transparenciacanarias.org/

Portal do Consello de Transparencia da Rioxa
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/larioja.html

Portal do Consello de Transparencia da Comunidade de Madrid
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/madrid.html

Portal do Consello de Transparencia de Melilla
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/melilla.html

Portal do Consello de Transparencia de Murcia
http://transparencia.carm.es/consejo-de-la-transparencia-de-la-region-de-murcia

Portal do Consello de Transparencia de Navarra
https://gobiernoabierto.navarra.es/es/consejo-transparencia/consejo-transparencia-navarra

Portal do Consello de Transparencia do País Vasco
http://www.gardena.euskadi.eus/transparencia/-/derecho-de-acceso-a-la-informacion-publica/

Publicacións

III Plan de Acción de Goberno Aberto de España (2017). Dispoñible en: https://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index/Gobierno-abierto/planes-accion/planes-accion-anteriores/iiiPlanAccion.html

IV Plan de Goberno Aberto: https://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index/Gobierno-abierto/planes-accion/documentos_IVPlan.html

Carta Iberoamericana de Goberno Aberto (2016). Dispoñible en: https://www.sfp.gov.py/sfp/archivos/documentos/CIGA_2016%20final_knawtdh9.pdf

Observatorio Nacional das Telecomunicacións e da Sociedade da Información (2013). Estudo da Demanda e Uso do Goberno Aberto en España. Dispoñible en: http://www.ontsi.red.es/ontsi/sites/ontsi/files/demanda_y_uso_de_gobierno_abierto_en_espana.pdf

Criado, J. Ignacio; i Ruvalcaba, E. (2017) ¿Qué es y qué se entiende por Gobierno Abierto? Análisis de la percepción e implementación del Gobierno Abierto en el ámbito local español. Dispoñible: https://novagob.org/wp-content/uploads/2017/05/NovagobAcademia_2016_1_GobiernoAbierto-AALL.pdf

VV.AA. (2014). Guía práctica para abrir Gobernos. Manual de Open Government para gobernantes e cidadáns. Dispoñible en: http://www2.congreso.gob.pe/sicr/cendocbib/con4_uibd.nsf/F0CE9C642E7BC17205257F1400075324/$FILE/get_file.pdf

Rede de Innovación Pública. (2014) 42 voces sobre o Goberno Aberto. Dispoñible en: https://issuu.com/clog_unlp/docs/42-voces1

Glosario

- **Acceso.** Entrada ou paso para chegar a algo.
  Nesta guía fálase de acceso á información.
  É o paso para poder coñecer a información.

- **Cocreación.** É a unión e colaboración de
  varios grupos de persoas para solucionar un problema.
  Traballan sobre un problema concreto.
  Comparten coñecementos e experiencias para darlle solución.

- **Colaboración.** Colaborar é cando varias persoas traballan xuntas
  para conseguir melloras para todos.
  Axúdanse entre si para un fin común.

- **Consello.** Ten 2 significados.
  É unha recomendación que se lle pode dar a alguén.
  É un grupo de persoas que representan a outras
  (Consello Escolar).

- **Democracia.** Democracia é unha forma de goberno
  onde o poder de decisión téñeno os cidadáns e cidadás.
  Os cidadáns e cidadás votan o seu presidente ou presidenta
  nas eleccións.
  O seu presidente ou presidenta represéntaos no goberno.

- **Innovación.** Ideas e plans novos.

- **Institución.** Organismo ou entidade.

- **Participación.** Cando das a túa opinión e formas parte
  das accións dun grupo ou da sociedade.
  Por exemplo, un alumno ou alumna participa
  na clase preguntándolle ao profesor.

- **Propostas.** Cando se lle presenta unha idea
  a alguén para facer algo.

- **Render contas.** Cando informas de como gastas
  o diñeiro e as cousas que fas.

- **Representante.** É unha persoa elixida polo grupo para ir no lugar seu a un sitio e representalas.
  Por exemplo, o presidente ou presidenta de Goberno é o representante dos cidadáns e cidadás no Goberno.
  Ou por exemplo, o delegado ou delegada da clase representa os alumnos e alumnas diante do profesor ou profesora

- **Servizos.** Nesta guía falamos de Servizos Públicos.
  Son os servizos creados polo goberno para os cidadáns e cidadás.
  Os servizos públicos funcionan para atender os cidadáns e cidadás.
  Por exemplo: Servizos de Transportes Públicos son os autobuses, metro ou trens para que as persoas poidan moverse pola cidade.
  Este servizo está dirixido polo Goberno ou pola Administración Pública.

- **Transparencia.** Cando algo se amosa tal cal os demais.
  Amósase de forma clara e sincera.
  Dáse información aberta a todos. Non se ocultan as cousas.

«Financiado pola Unión Europea - NextGenerationEU. Porén, os puntos de vista e as opinións expresadas son só as do autor ou autores e non reflicten necesariamente os da Unión Europea ou a Comisión Europea. Nin a Unión Europea nin a Comisión Europea poden considerarse responsables delas».

«Financiado por la Unión Europea - NextGenerationEU. Sin embargo, los puntos de vista y las opiniones expresadas son únicamente los del autor o autores y no reflejan necesariamente los de la Unión Europea o la Comisión Europea. Ni la Unión Europea ni la Comisión Europea pueden ser consideradas responsables de las mismas».

Financiado por la Unión Europea
NextGenerationEU

Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia
GOBIERNO DE ESPAÑA

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y FORMACIÓN PROFESIONAL
intef INSTITUTO NACIONAL DE TECNOLOGÍAS EDUCATIVAS Y DE FORMACIÓN DEL PROFESORADO
MINISTERIO DE HACIENDA Y FUNCIÓN PÚBLICA